

การวิเคราะห์ราคาของวิศวกร เชื้อเพลิงประมาณสำหรับเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูแบบใช้น้ำธรรมดา โดย
ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.1 การเลือกโปรแกรม

จากการศึกษาค้นคว้าและติดต่อผ่านไปยังต่างประเทศ ได้ข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนี้
เพียง 4 ชุดด้วยกัน ซึ่งในจำนวนนี้ทราบชื่อเพียง 3 ชุด คือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ GEM CODE,
MITCOST-II CODE และ BEST-5 CODE สำหรับอีกชุดหนึ่งไม่ทราบชื่อเพราะชื่อโปรแกรมได้ถูกขีด
ฆ่าทิ้งหลังจากได้ศึกษาเอกสารดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่ามีเพียงโปรแกรม BEST-5 เท่านั้นที่ค่อนข้าง
พร้อมที่จะใช้งานได้ทันที กล่าวคือ

ก. BEST-5 ขาดโปรแกรมย่อยฟังก์ชันไป 3 ตัวคือ IAND, IOR และ ICOMPL ซึ่ง
ฟังก์ชันเหล่านี้มีชื่อเรียกว่า บูลีนฟังก์ชัน (boolean function) ซึ่งปัจจุบันได้ใช้กันทั่วไปในต่าง
ประเทศและในคอมพิวเตอร์ (compiler) บางตัวได้บรรจุฟังก์ชันเหล่านี้ไว้แล้ว และคาดว่าจะจะเป็น
intrinsic function มาตรฐานของคอมพิวเตอร์ในไม่ช้านี้ แต่ในประเทศไทยยังไม่ปรากฏชื่อย่อ
ของผู้ใดใช้

ข. MITCOST-II ขาดโปรแกรมย่อยซับรูทีน (Subroutine) ERASE ซึ่งพิจารณา
จากโปรแกรมลิสต์ (listing) แล้วเข้าใจว่ามีความสำคัญมากพอสมควร แต่พยายามไม่เด่นชัดและ
เป็นโปรแกรมย่อยที่ใช้เฉพาะปัญหาไม่ได้เป็นโปรแกรมย่อยมาตรฐาน จึงทำให้การเลือกใช้โปรแกรม
คอมพิวเตอร์นี้ขาดน้ำหนักไป

ค. GEM จากเอกสารที่ได้มาคงได้มาแต่ทฤษฎี การเตรียมข้อมูลและการแสดงผลเท่า
นั้นแต่ไม่มีโปรแกรมลิสต์ ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษาและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

ง. โปรแกรมที่ไม่ทราบชื่อ คงมีแต่เพียงทฤษฎีเท่านั้น และเพราะว่าไม่ทราบชื่อจึงเกิน
ความล่ามารถที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไปได้

ตั้งนั้นจากเอกสารที่ได้มา จึงมีทางเลือกเพียงหนึ่ง คือใช้โปรแกรม BEST-5 CODE ซึ่งได้มาจาก NEA Computer Program library ในการวิเคราะห์ราคาของปฏิกรณ์เชื้อเพลิง ปริมาณสำหรับเครื่องปฏิกรณ์ปริมาณแบบใช้น้ำธรรมดา

3.2 ที่มาและหลักการของโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบลท์-5 (BEST-S CODE)

โปรแกรมเบลท์-5 จัดทำขึ้นโดย P.CIVITA และ T.MAZZANTI แห่ง ENEL-CPN กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยโปรแกรมนี้มีชื่อเป็นภาษาอิตาลีว่า "PROGRAMMA BEST-5, STRATEGIA OTTIMALE DI CARICAMENTO DEL COMBUSTIBILE NUCLEARE" และมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "BEST-5, A CODE FOR OPTIMIZATION OF NUCLEAR FUEL STRATEGY" ซึ่งปรากฏใน ENEL-CPN INTERNAL TECHNICAL REPORT(1974)

โปรแกรมนี้เขียนเป็นภาษา FORTRAN IV คำนวณโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ UNIVAC 1106-1108 ต่อมาได้ดัดแปลงแก้ไขมาใช้คำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370/165 ซึ่งโปรแกรมที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นโปรแกรมที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM คือ BEST-5 PROGRAM (REVISION 4 :- IBM VERSION)

จุดประสงค์ของโปรแกรมนี้เป็นการหาปฏิกรณ์เชื้อเพลิงที่เหมาะสมเป็นการแก้ปัญหาการออกแบบปฏิกรณ์เชื้อเพลิงโดยสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยและราคาพลังงานทดแทน โดยเลือกหาวิธีการจัดการแท่งเชื้อเพลิงของแกนกลางแรกเริ่มและการเปลี่ยนเชื้อเพลิงที่เหมาะสมที่สุดภายใต้ภาวะเข้าใกล้ความสมดุลย์ (equilibrium)

สำหรับวิธีการแก้ปัญหาเพื่อให้ได้มาซึ่งการจัดการเชื้อเพลิงที่เหมาะสมที่สุดนั้น ทำได้โดยใช้วิธีไดนามิคโปรแกรมมิง (Dynamic Programming) ของเบลล์แมน (Bellman)

สำหรับข้อจำกัด (restriction) ของปัญหาโปรแกรมนี้ คือ ชนิดความเข้มข้นของเชื้อเพลิงมีได้สูงสุดไม่เกิน 15 ชนิด วิธีการเปลี่ยนเชื้อเพลิงมีได้สูงสุดไม่เกิน 15 วิธี จำนวนปฏิกรณ์เชื้อเพลิงสูงสุดไม่เกิน 24 ปฏิกรณ์ และ 18 ปฏิกรณ์โดยมีวิธีการเปลี่ยนเชื้อเพลิง 7 และ 15 วิธี ตามลำดับ และจำนวนการเลือกการจัดการเชื้อเพลิงในแกนกลางแรกสูงสุดไม่เกิน 256 การเลือก

สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ จะต้องมี core storage 65 K words และจานแม่เหล็กหรือดรัมสำหรับทด storage เครื่องอ่านบัตรและเครื่องพิมพ์

สำหรับเวลาที่ใช้ในการคำนวณ โดยมีการเลือกการคัดการเชื้อเพลิง 25 การเลือกชนิดความเข้มข้นของเชื้อเพลิง 15 ชนิด วิธีการเปลี่ยนเชื้อเพลิง 7 วิธี และวัฏจักรมี 20 วัฏจักรจะใช้เวลาประมาณ 3-5 นาทีสำหรับ UNIVAC 1108

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เชื้อเพลิงประมาณอย่างคุ้มค่านั้นมักเกิดขึ้นกับผู้ใช้งานมากกว่าผู้ออกแบบเครื่องปฏิกรณ์และผู้จัดส่งเชื้อเพลิง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้แก่ การหาคาบเวลาของวัฏจักรเชื้อเพลิงที่ดีที่สุด หลีกเลี่ยงการหยุดเดินเครื่องในภาวะต้องการพลังงานมาก การยืดอายุการใช้เชื้อเพลิงออกไปในขณะที่ได้ถึงช่วงเวลาที่ทำการเปลี่ยนเชื้อเพลิง และการใช้เชื้อเพลิงที่มีความเข้มข้นเหมาะสมเป็นต้น ซึ่งหากสามารถแก้ปัญหาเหล่านี้ได้จะสามารถประหยัดค่าเชื้อเพลิงได้เป็นจำนวนมาก

การคัดการเชื้อเพลิงสามารถแบ่งออกเป็นด้านแผนการ (strategy) และกลวิธี (tactics) ดังนี้

3.2.1 การออกแบบหรือการวางแผนระยะยาว (แผนการ) ได้แก่ ความเข้มข้นของเชื้อเพลิง การออกแบบเชื้อเพลิง การเลือกขนาดของ batch size, การคัดเรียงเชื้อเพลิงในแกนกลาง การออกแบบทางด้านพอยซัน (poison) และการยืดเวลาการใช้งานเชื้อเพลิงที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งผู้รับผิดชอบในการนี้ คือ ผู้ออกแบบเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู

3.2.2 การปฏิบัติการหรือการวางแผนระยะสั้น (กลวิธี) ได้แก่ การยืดอายุการใช้งานที่ไม่ได้วางแผนไว้ในระยะยาว การเปลี่ยนเชื้อเพลิงก่อนหรือหลังระยะเวลาที่กำหนดไว้ การลดกำลังการผลิตพลังงาน (power reduction) เพื่อหลีกเลี่ยงการหยุดเครื่องในภาวะมีความต้องการพลังงานมาก ซึ่งผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้คือ ผู้ควบคุมเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู

นอกจากนี้ในระยะตลอดอายุของโรงไฟฟ้าปรมาณู เวลาส่วนใหญ่จะไม่เดินเครื่องในภาวะสมดุลย์ (equilibrium) แต่อยู่ในภาวะเข้าใกล้สมดุลย์ (approach equilibrium) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการควบคุมรีแอกติวิตี

โปรแกรมเบลล์-5 ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อสนองต่อเงื่อนไขภาวะเข้าใกล้ลิมิตและ การจัดการเชื้อเพลิง โดยใช้วิธีไดนามิกโปรแกรมมิ่ง (Dynamic Programming) ของ เบลล์มาน (Bellman) เพื่อให้ได้ราคาวัสดุเชื้อเพลิงที่น้อยที่สุดนั้น ได้กำหนด performance index ในรูปของราคาพลังงานไฟฟ้า (mills/1/4Whr) สำหรับสภาพ (state) ที่แสดงคุณสมบัติในแง่ จำนวนเชื้อเพลิง ความเข้มข้นของเชื้อเพลิงและรีแอกติวิตีของแต่ละโซนในขณะทำการเปลี่ยนเชื้อเพลิง สำหรับการตัดสินใจในการดำเนินงาน (operating decision) ซึ่งมิผลทำให้ราคาพลังงานน้อยที่สุด ได้แก่ ขนาด batch size ที่จะทำการเปลี่ยนเชื้อเพลิงและความเข้มข้นของเชื้อเพลิงที่จะเปลี่ยน สำหรับตัวแปรในการดำเนินงาน (operating variable) ได้แก่ ราคาพลังงานไฟฟ้าตลอดอายุของโรงไฟฟ้า โดยเทียบเท่ากับค่าเงินปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งการคำนวณและเลือก การจัดการเชื้อเพลิงนั้นลึกลับซับซ้อนมาก แต่ก็สามารถแก้โดยอาศัยเทคนิคของไดนามิกโปรแกรมมิ่ง และสามารถลดความต้องการจำนวนหน่วยความจำและเวลาคำนวณในเครื่องคอมพิวเตอร์ได้มาก โดยใช้วิธีให้ end state ที่คล้ายกับเทียบเท่ากัน ซึ่งจะทำให้ลดจำนวนสภาพ (state) ลงไปเป็นจำนวนหลายพันสภาพ เช่น กำหนดให้รีแอกติวิตีที่มีค่าต่างกันน้อยกว่า 0.5% อยู่ในสภาพเทียบเท่ากัน

ค่าความเข้มข้นในสภาพลิมิต ซึ่งหาได้จากโปรแกรม SPES CODE อาจใช้เป็น optional constraint เพื่อลดเวลาคำนวณซึ่งจะหาการสัดเรียงและความเข้มข้นในแกนกลางแรกของเชื้อเพลิง batch size ในการเปลี่ยนเชื้อเพลิงและค่าความเข้มข้น

สำหรับระยะเวลาของวัสดุเชื้อเพลิงหาได้โดยให้ค่ารีแอกติวิตีเฉลี่ยของแกนกลาง ขณะที่วัสดุเชื้อเพลิงได้สิ้นสุดลงมีค่าเท่ากับ 0 ทั้งนี้โดยไม่คิดค่าไปถึงการเบิร์นฮัพของพอยชันที่เกิดการเบิร์นฮัพได้ สำหรับค่าคงที่ทางด้านนิวเคลียร์นั้นจะหาได้จากโปรแกรม LEOPARD CODE ซึ่งเป็น ZERO DIMENSION MODEL และรีแอกติวิตีกับค่าความเข้มข้นที่เกี่ยวข้อง สามารถได้จากสมการโพสิโนเมียล ในรูปฟังก์ชันของความเข้มข้นและการเบิร์นฮัพ

โปรแกรมเบลล์-5 ส่วนใหญ่จะใช้ในการแก้ปัญหาการออกแบบสำหรับแกนกลางแรก และใช้กฎพื้นฐานของการเข้าใกล้ลิมิตซึ่งในโปรแกรมนี้จะมีการคำนวณเกี่ยวกับการยืดเวลาด้วย แต่การคำนวณในด้านกลวิธี สามารถใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ BEST-4 คำนวณได้ ซึ่งโปรแกรมเบลล์-5 นี้เป็นโปรแกรมที่พัฒนาจากโปรแกรมเบลล์-4 อีกทีหนึ่ง

3.3 หลักการคำนวณ

โปรแกรมเบลท์-5 นี้จัดทำขึ้นเพื่อคำนวณลดค่าราคาพลังงานไฟฟ้า (kWhr) ให้น้อยที่สุด โดยคิดคำนวณตลอดอายุของโรงไฟฟ้า โดยพิจารณาจากการหาค่าเหมาะสมของการจัดเรียงและความเข้มข้นของแกนกลาง และปริมาณความต้องการของเชื้อเพลิงที่เปลี่ยนใส่เข้าไป โดยมี constraint ดังนี้ มีค่า เปรินซ์พ่วงสูงสุด η เวล่านำออกจากแกนกลาง ระยะเวลาแต่ละวัฏจักรน้อยที่สุดและมีการจัดเรียงเชื้อเพลิงภายในแกนกลางที่เหมาะสม

สำหรับตัวแปรของปัญหาคือ จำนวนและความเข้มข้นของเชื้อเพลิงที่จะเปลี่ยน η ที่จุดเริ่มต้นของแต่ละวัฏจักร ซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยวิธีธรรมดา แต่สามารถแก้ปัญหาได้โดยวิธีไดนามิกโปรแกรมมิ่ง โดยใช้แนวคิดของ state variable โดยแบ่งปัญหาออกเป็นส่วน (stage) ย่อย ๆ และแก้ปัญหาย่อยนั้นให้ได้ค่าความเหมาะสมที่สุด แล้วจึงนำมาคิดหาความเหมาะสมรวม

สำหรับระบบ (system) ที่อยู่ภายใต้การศึกษานั้นคือ เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูซึ่งทำให้เชื้อเพลิงใหม่ไปสู่ค่าที่ต่ำลง ซึ่งระบบที่กล่าวนี้ถูกกำหนดขึ้นโดยจำนวนเชื้อเพลิง ชนิดของเชื้อเพลิงและรีแอกติวิตีในแต่ละโซน ถ้าหากมี n โซน จะได้ state matrix = $3n$

ตัวแปรในการควบคุม (control variable) คือจำนวนและความเข้มข้นของเชื้อเพลิงที่เปลี่ยน

ตรรกะแห่งประสิทธิภาพ (efficiency index) ที่เหมาะสมคือราคาพลังงานไฟฟ้า (kWhr cost) ซึ่งได้จากผลรวมของราคาวัฏจักรเชื้อเพลิง โดยคิดจากค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้นในตลอดวัฏจักร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้เชื้อเพลิงและค่าพลังงานที่ผลิตขึ้นจริง ทั้งนี้ตลอดอายุของโรงงานไฟฟ้า

สำหรับค่าพลังงานทดแทนในช่วงระหว่างหยุดเดินเครื่องหรือลดการผลิตกำลังไฟฟ้าก็เป็นตัวแปรราคาซึ่งเกี่ยวข้องกับเวลาเช่นกัน

3.3.1 การหาค่า specific cost

ราคาโรงจักรเชื้อเพลิง (mills/kWhr) สามารถหาได้จากสมการต่อไปนี้

$$\text{Specific cost} = \sum_{i=1}^M \left[\frac{F_i \Delta t_i P_i + C_{ki} \Delta t_i H_i (1 - P_i)}{\Delta t_i \cdot K_i} \right] \quad (3.3-1)$$

i = ตระยน์แสดงจำนวนโรงจักร

M = จำนวนโรงจักรทั้งหมดตลอดอายุการใช้งาน

F_i = ราคาเชื้อเพลิงที่เกิดขึ้นจริงในโรงจักรที่ i ราคานี้จะถูกเทียบให้เป็นค่าเงินปัจจุบันโดยใช้ present worth factor โดยคิดเทียบเวลาระหว่างที่ค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นจริงกับเวลาที่เริ่มเดินเครื่องครั้งแรก (mills/kWhr)

P_i = specific power (ไม่มีหน่วย)

Δt_i = ระยะเวลาของโรงจักรที่ i

C_{ki} = ราคาพลังงานทดแทนในโรงจักรที่ i (mills/kWhr)

K_i = present worth factor ที่คำนวณจากระยะเวลาครึ่งหนึ่งของโรงจักรที่ i กับเวลาที่เริ่มเดินเครื่องครั้งแรก

H_i = present worth factor สำหรับราคาพลังงานทดแทนโดยคิดจากระยะเวลาที่เกิดขึ้นจริงกับเวลาที่เริ่มเดินเครื่องครั้งแรก

3.3.2 การหาค่ารีแอคตีวิต การเปิดรับของเชื้อเพลิงและคาบเวลาของโรงจักรเชื้อเพลิง

ค่าเวลาของโรงจักรสั้นสุดลงเมื่อรีแอคตีวิต) ทำกับ 0 และเมื่อโรงจักรได้สั้นสุดลงจะมีการสัดเรียงและเปลี่ยนเชื้อเพลิงใหม่ โดยเปลี่ยนเชื้อเพลิงที่มีรีแอคตีวิตต่ำออก

ค่ารีแอคตีวิตเชื้อเพลิงแต่ละชุดสามารถหาจากฟังก์ชันเส้นตรง λ กับค่าเปิดรับ

(I) ทั้งนี้ค่า I นั้นจะขึ้นอยู่กับค่าความเข้มข้นของเชื้อเพลิงอีกทีหนึ่ง

$$\rho(x, I) = \alpha(x) + \beta(x) I \quad (3.3-2)$$

$$\alpha(x) = a + b_1 \cdot x + c_1 x^2 \quad (3.3-3)$$

$$\beta(x) = a_2 + b_2 \cdot x + c_2 x^2 \quad (3.3-4)$$

ซึ่งค่าคงที่ a_1, b_1, c_1 และ a_2, b_2, c_2 สามารถหาได้จากโปรแกรม

LEOPARD CODE

ค่า ΔI ในระหว่างวัฏจักร สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\Delta I = \frac{\sum_{i=1}^{N_c} (n_i \alpha(x_i)) - \sum_{i=1}^{N_s} [n_i \{ \alpha(x_j) + \beta(x_j) I_j \}]}{\sum_{i=1}^{N_t} n_i \beta(x_i)} \quad (3.3-5)$$

N_i = จำนวนเชื้อเพลิงในโซน i

N_c = จำนวนโซนที่เปลี่ยนเชื้อเพลิงใหม่

N_s = จำนวนโซนที่มีการเบิร์นฮัพ

N_t = จำนวนโซนทั้งหมดในแกนกลาง

ซึ่งถ้าหากมีการยืดเวลาเดินเครื่อง ค่าเบิร์นฮัพที่เพิ่มขึ้นจะรวมเข้ากับค่าเบิร์นฮัพทั้งหมด และสมการนี้ยังสามารถใช้กับ ขณะที่มีพอยซันที่เบิร์นฮัพได้ปรากฏอยู่

ดังนั้นคาบเวลาของวัฏจักร δ_K ซึ่งให้ค่าเบิร์นฮัพ ΔI สามารถหาได้ดังนี้

$$\delta_K = \frac{\Delta I_K \eta \sum_{i=1}^{N_t} n_i p_i}{10^3 \phi W} + \sigma_K + \tau_K \quad (3.2-6)$$

η = ประสิทธิภาพของโรงไฟฟ้า

ϕ = ตัวประกอบโหลดตั้ง (loading factor)

W = กำลังการผลิตไฟฟ้า

p_i = น้ำหนักของเชื้อเพลิงในโซนที่ i

σ_K = เวลาที่ยึดออกไป

τ_K = เวลาที่หยุดเครื่องปฏิกรณ์

สำหรับการแก้ไขค่าเบร็นธ: ในกรณีเกิด power sharing นั้น ทำได้โดยนำสัมประสิทธิ์ค่าหนึ่งคูณเข้ากับค่าเบร็นธของโซน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์นี้หาได้โดย

$$i = \frac{1 + \Delta K_i}{1 + \Delta K_{avg}} \quad (3.3-7)$$

$$\Delta K_i = n_i \rho_i \quad (3.3-8)$$

$$K_{avg} = \frac{1}{N_E} \sum_{i=1}^{N_Z} \rho_i n_i \quad (3.3-9)$$

โดย n_i = จำนวนเชื้อเพลิงในโซน i

ρ_i = รีดแอกติวิตีของเชื้อเพลิงในโซน i

N_E = จำนวนเชื้อเพลิงในแกนกลางทั้งหมด

N_Z = จำนวนโซน

3.3.3 การหาค่าความเข้มข้นของยูเรเนียมและพลูโตเนียมในแกนกลางโดยใช้สมการ

โพลีโนเมียล

3.3.3.1 การหาค่าความเข้มข้นของยูเรเนียม -235 ในแกนกลาง

x_i = ฟังก์ชัน (ความเข้มข้นของเชื้อเพลิง, เบร็นธ)

$$x_i = (Z_{au} + Z_{bu} x_a + Z_{cu} x_a^2) + (Z_{du} + Z_{eu} x_a + Z_{fu} x_a^2) I + (Z_{gu} + Z_{hu} x_a + Z_{iu} x_a^2) I^2 \quad (3.3-10)$$

x_i = ความเข้มข้นของยูเรเนียม -235 ในแกนกลาง

Z_{xu} , ($x=a, b, c, d, e, f, g, h, i$) = ค่าคงที่ของสมการ

x_a = ความเข้มข้นเดิมของเชื้อเพลิง

I = ค่าเบร็นธ

3.3.3.2 การหาค่าความเข้มข้นของพลูโตเนียม -239 ในแกนกลาง

$$X_{pi} = \text{ฟังก์ชัน (ความเข้มข้นของเชื้อเพลิง, เปรินฮัพ)}$$

$$X_{pi} = (Z_{ap} + Z_{bp} X_a + Z_{cp} X_a^2) + (Z_{dp} + Z_{ep} X_a + Z_{fp} X_a^2) I$$

$$+ (Z_{gp} + Z_{hp} X_a + Z_{ip} X_a^2) I^2 \quad (3.3-11)$$

X_{pi} = ความเข้มข้นของพลูโตเนียม -239 ในแกนกลาง

Z_{xp} , (x = a, b, c, d, e, f, g, h, i) = ค่าคงที่ของสมการ

3.3.4 การคำนวณหาราคาวัฏจักรเชื้อเพลิง

3.3.4.1 การคำนวณหาราคาขององค์ประกอบวัฏจักรเชื้อเพลิงที่ใช้ในโปรแกรม

ก. ราคาของยูเรเนียม, C_{1k}

$$C_{1k} = 2.6128 U. YVU1 (1+F_1+C_1) \sum_{i=1}^{N_t} (n_i p_i \frac{X_i - X_t}{0.711 - X_t}) \quad (3.3-12)$$

2.6128 = จำนวนปอนด์ของ U_3O_8 ต่อน้ำหนัก U 1 กิโลกรัม

U = ราคาของ U_3O_8 , \$/lb

YVU1 = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของราคาจัดซื้อยูเรเนียม

F_1 = อัตราส่วนความสูญเสียยูเรเนียมในการผลิตแท่งเชื้อเพลิง

C_1 = อัตราส่วนความสูญเสียยูเรเนียมในการทำคอนเวอร์ชัน

n_i = จำนวนเชื้อเพลิงในโซน i

p_i = น้ำหนักของเชื้อเพลิงในโซน i

X_i = ความเข้มข้นของ U-235 ในโซน i, %

X_t = ความเข้มข้นของดีพลิตทีดยูเรเนียม (U-235), %

0,711 = ความเข้มข้นของ U-235 ในธรรมชาติ, %

N_t = จำนวนโซน

i = ดรรชนีแสดงโซน

(ลองเปรียบเทียบลุ่มการกับลุ่มการในหัวข้อ 2.6.1)

ข. ราคาการทำให้เข้มข้น, C_{2k}

$$C_{2k} = (1+F_1) \sum_{i=1}^{N_t} n_i p_i (1+D_1) \left[\frac{X_i - X_t}{0.711 - X_t} \left\{ C_{1a} + 2.6128 U.YUV1.D_1 \right\} + C_b \cdot VB_k \cdot B(X_i) \right] \quad (3.3-13)$$

C_b = Separative cost, \$/SWU

VB_k = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของราคา separative work

D_1 = อัตราค่าภาษีคิดคำนวณจากราคายูเรเนียม

C_{1a} = ราคาคอนเวอชันยูเรเนียมให้เป็น UF_6 , \$/KgU

$B(X_i)$ = Separative work unit (SWU) เพื่อให้ได้มาซึ่งความเข้มข้น X_i

$$B(X_i) = (1-0.02X_i) \log(100-X_i) + \frac{X_i - 0.711}{0.711 - X_t} \log(100-X_t) \frac{(1-0.02X_t)}{X_t} - \frac{X_i - X_t}{0.711 - X_t} (1-0.02 \cdot 0.711) \log \frac{(100-0.711)}{0.711} \quad (3.3-14)$$

สำหรับในโปรแกรมเบสท์-5 ได้กำหนด C_{1a} เป็นตัวคงที่มีค่า = 2.5 ดังนั้น

ลุ่มการ (3.3-13) สามารถเขียนใหม่ได้ดังนี้

$$C_{2k} = (1+F_1) \sum_{i=1}^{N_t} n_i p_i (1+D_1) \left[\frac{X_i - X_t}{0.711 - X_t} \left\{ 2.5 + 2.6128 U.YUV1.D_1 \right\} + C_b \cdot VB_k \cdot B(X_i) \right] \quad (3.3-15)$$

(ลองเปรียบเทียบลุ่มการกับลุ่มการในหัวข้อ 2.6.1)

ค. ราคาโรปรเซลล์ซิง , C_{3k}

$$C_{3k} = C_R \cdot VR_k \sum_{i=1}^{N_t} n_i p_i \cdot 0.965 \quad (3.3-16)$$

C_R = ราคาโรปรเซลล์ซิง , \$/Kg

VR_k = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของราคาโรปรเซลล์ซิง

ง. ราคาสำหรับพลูโตเนียมเครดิต, C_{4k}

$$C_{4k} = - \sum_{i=1}^{N_t} \left[0.965 n_i p_i \left\{ \frac{x_{zi} - x_t}{0.711 - x_t} (2.6128 U \cdot YVU2 + 2.5) \right. \right. \\ \left. \left. + 0.9751 C_b \cdot VB_k \cdot B(x_{zi}) + 0.985 C_p \cdot VP_k \cdot G(x_i, I_i) \right\} \right] \quad (3.3-17)$$

x_{zi} = ความเข้มข้นของยูเรเนียม -235 ของเชื้อเพลิงใช้แล้ว

C_p = มูลค่าพลูโตเนียม , \$/gr.

VP_k = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของมูลค่าพลูโตเนียม

$G(x_i, I_i)$ = ปริมาณพลูโตเนียมของเชื้อเพลิงที่ใช้แล้วคำนวณจากสมการ : (3.3-11)

$YVU2$ = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของราคาขายยูเรเนียม

หมายเหตุ : ค่า C_{4k} มีค่าเป็นลบ เพราะถือว่าเป็นรายรับของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชื้อเพลิง

จ. ราคาโรปรเซลล์ซิงของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชื้อเพลิงสุดท้าย, C_{5k}

สมการหาค่าราคาของ C_{5k} จะเป็นสมการเดียวกันกับสมการของ C_{3k} คือสมการ

(3.3-16)

ฉ. ราคาสำหรับพลูโตเนียมเครดิตของโรงไฟฟ้านิวเคลียร์เชื้อเพลิงสุดท้าย, C_{6k}

ทำนองเดียวกับข้อ จ. สมการหาค่าราคาของ C_{6k} คือสมการ (3.3-17)

ช. ราคาเชื้อเพลิงของพลังงานทดแทนในขณะเดินเครื่องและในขณะปิดเวลาเดินเครื่อง,

C_{7k}

ข.1 ราคาเชื้อเพลิงของพลังงานทดแทนในขณะเดินเครื่อง , C'_{7k}

$$C'_{7k} = 24W_r \cdot V_{rk} \delta_k (1-\phi) \quad (3.3-18)$$

W = กำลังการผลิตไฟฟ้าที่กำหนดไว้, MW_e

W_r = ราคาเชื้อเพลิงของพลังงานทดแทน, mills/kWhr

V_{rk} = ตัวประกอบค่าคະเนการแปรเปลี่ยนของราคาพลังงานทดแทน

δ_k = ระยะเวลาของวัฏจักร k , วัน

ข.2 ราคาเชื้อเพลิงของพลังงานทดแทนในขณะปิดเวลาเดินเครื่อง , C''_{7k}

$$C''_{7k} = W_r \cdot V_{rk} \cdot B_t \quad (3.3-19)$$

B_t = ค่าคงที่ในการคำนวณขณะปิดเวลาเดินเครื่องเทียบกับช่วงเวลา

(time interval) สำหรับการปิดเวลาเดินเครื่อง

$$\text{ดังนั้น } C_{7k} = C'_{7k} + C''_{7k} \quad (3.3-20)$$

ข. ราคาเชื้อเพลิงของพลังงานทดแทนในขณะหยุดเครื่อง , C_{8k}

$$C_{8k} = 24W_r \cdot V_{rk} \tau_k \quad (3.3-21)$$

τ_k = ช่วงระยะเวลาในการหยุดเดินเครื่อง , วัน

ฉ. ราคาผลิตเชื้อเพลิง , C_{9k}

$$C_{9k} = F_k \cdot VF_k (1+D_2) \sum_{i=1}^{N_t} n_i P_i \quad (3.3-22)$$

F_k = ราคาผลิตเชื้อเพลิง, $\$/Kg$

VF_k = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของราคาผลิตแก่งเชื้อเพลิง

D_2 = อัตราค่าภาษีของการผลิตเชื้อเพลิง

ดังนั้นเพื่อให้ราคารวมขององค์ประกอบวัฏจักรเชื้อเพลิงที่วัฏจักร $k = C_{hk}$

$$C_{hk} = C_{1k} + C_{2k} + C_{3k} + C_{4k} + C_{5k} + C_{6k} + C'_{7k} + C''_{7k} + C_{8k} + C_{9k} \quad (3.3-23)$$

3.3.4.2 การคำนวณหาพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้

$$E = 8760 \phi_k W \quad (3.3-24)$$

8760 = จำนวนชั่วโมงใน 1 ปี (โดยคิดที่ 1 ปี มี 365 วัน)

ϕ_k = โหลดแฟคเตอร์ในโรงจักร

W = กำลังการผลิตไฟฟ้าที่กำหนดไว้,

แต่เนื่องจากในการคิดองค์ประกอบราคาเชื้อเพลิงได้คิดที่กำลังการผลิตไฟฟ้าที่กำหนดไว้

(W) ตลอดเวลา โดยมีการทดแทนพลังงานที่ไม่สามารถผลิตได้ตามเป้าหมาย นั่นคือ $\phi_k = 1$

ดังนั้นในโปรแกรมจะคิดค่าพลังงานไฟฟ้า ดังนี้

$$E = 8760 W \cdot YVW$$

YVW = ตัวประกอบการแปรเปลี่ยนของพลังงานไฟฟ้า

3.3.4.3 การคำนวณหาราคาโรงจักรเชื้อเพลิง

$$C = \frac{\sum_{k=1}^N \frac{\sum_{h=1}^g C_{hk} \psi_{hk}}{8760 W \cdot YVW \cdot \psi_k}} \quad (3.3-25)$$

C = ราคาโรงจักรเชื้อเพลิง, mills/KWhr

N = จำนวนโรงจักรในคาบเวลาที่ทำการศึกษา

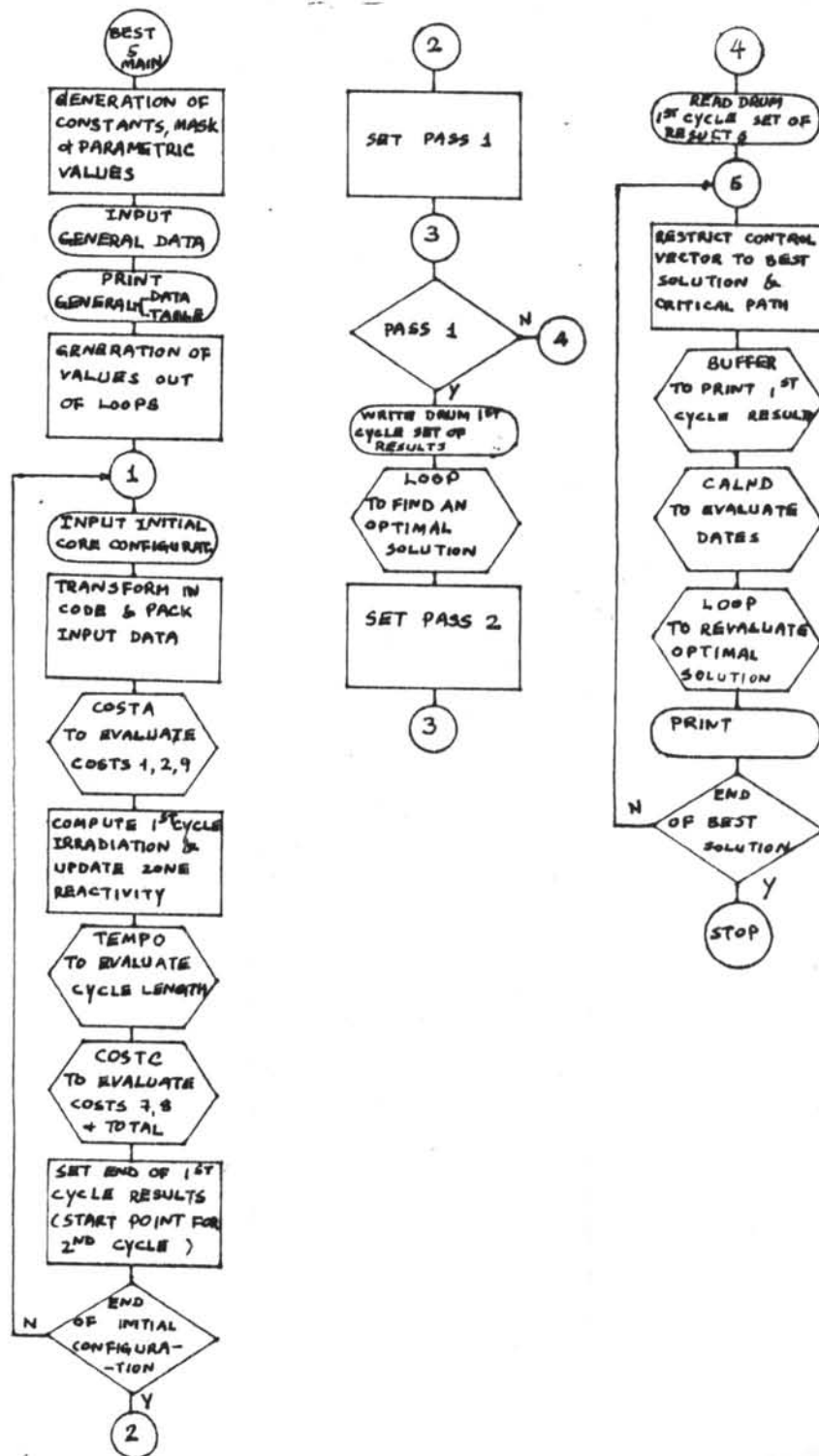
ψ_k = present worth factor โดยคิดเวลาที่ล่วงเลยไปมีค่าเท่ากับช่วงระยะเวลา นับจากครึ่งหนึ่งของโรงจักร K กับเวลาที่เริ่มเดินเครื่องครั้งแรก

ψ_{hk} = present worth factor โดยคิดเวลาที่ล่วงเลยไปมีค่าเท่ากับช่วงระยะเวลา นับจากขณะที่ปรากฏรายการใช้จ่ายกับเวลาที่เริ่มเดินเครื่องครั้งแรก

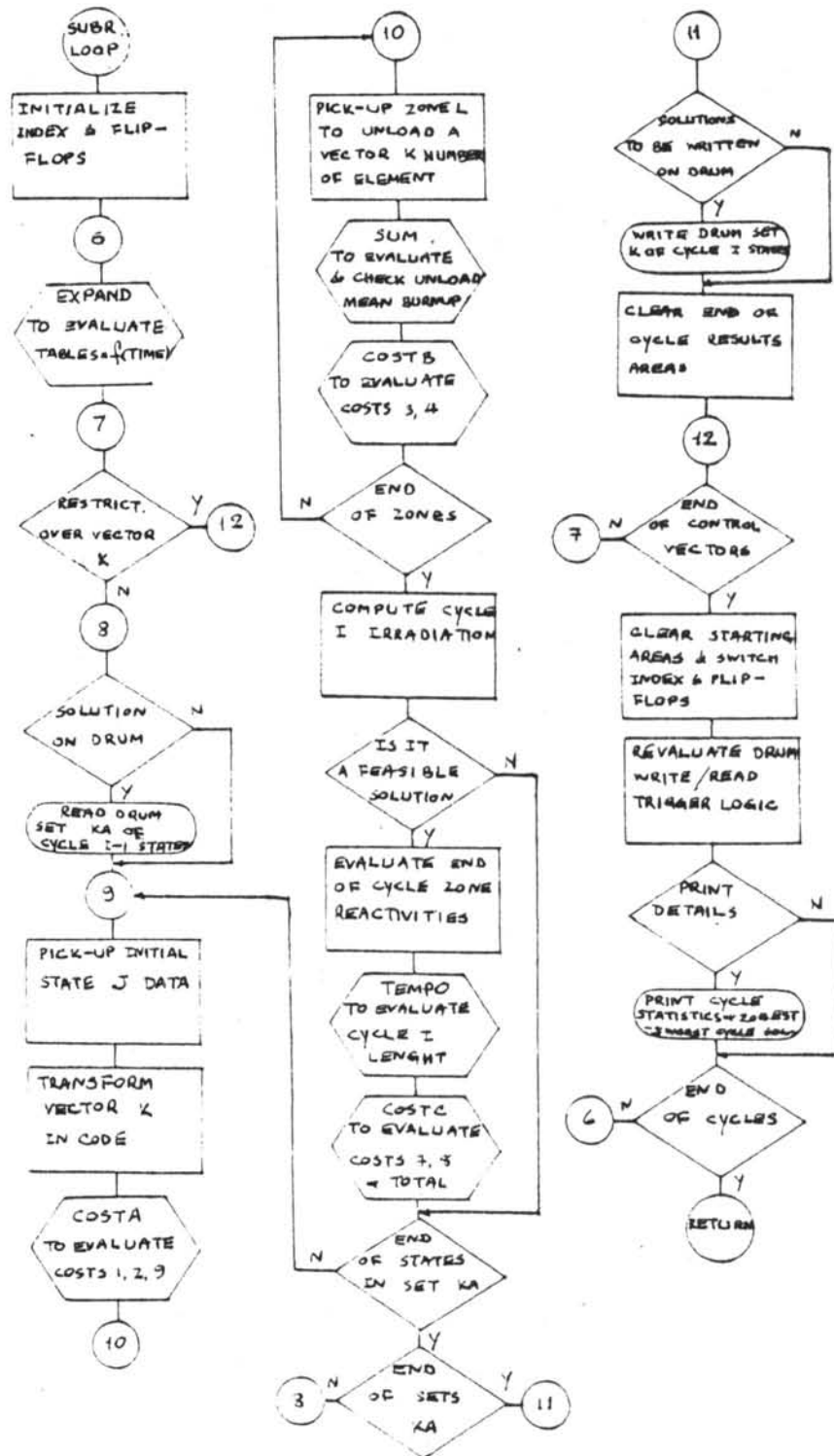
3.4 โปรแกรมหลักและโปรแกรมย่อย

ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์เบสท์-5 จะประกอบด้วยโปรแกรมหลัก 1 โปรแกรม โปรแกรมย่อยสับรูทีน 17 โปรแกรม โปรแกรมย่อยฟังก์ชัน 5 โปรแกรม (โปรแกรมภาษาฟอร์แทรน -IV 2 โปรแกรม และภาษาแอสเซมเบลอร์ 3 โปรแกรม) และ Block data 1 โปรแกรม จำนวนโปรแกรมทั้งสิ้น 24 โปรแกรม ในที่นี้จะกล่าวสรุปถึงหน้าที่ของโปรแกรมที่สำคัญเท่านั้น

- ก. โปรแกรมหลักทำหน้าที่อ่านข้อมูล คำนวณค่าต่าง ๆ ที่จะใช้ในขั้นตอนต่อไปเรียก
โปรแกรมย่อยมาใช้งานตามความเหมาะสมและแสดงผลพิมพ์
- ข. สับรoutines COSTA ทำหน้าที่คำนวณ C_{1k} , C_{2k} และ C_{9k}
- ค. สับรoutines COSTB ทำหน้าที่คำนวณค่า C_{3k} , C_{4k} และ C_{5k} , C_{6k} ตามขั้นตอน
ตอนของการใช้งาน
- ง. สับรoutines COSTC ทำหน้าที่หา C_{7k} , C_{8k} และ C_{hk} รวมทั้งคำนวณค่าพลังงาน
และหา C
- จ. สับรoutines LOOP เป็นโปรแกรมย่อยที่มีความสำคัญรองจากโปรแกรมหลักมี 5 nested
loops คือ externalmost, external, middle, inner และ innermost ซึ่งจะคำนวณ
ค่าต่าง ๆ ตลอดวัฏจักรทั้งหมด เวกเตอร์ควบคุมสภาพทั้งหมดในวัฏจักร สภาพที่อยู่ในพื้นที่และในโซน
ซึ่งทั้ง 5 nested loops นี้จะถูกเรียกจากโปรแกรมหลัก ทำหน้าที่คำนวณและเลือกค่าที่เหมาะสม
สมตลอดอายุของโรงไฟฟ้า และพิมพ์ค่าราคาต่ำสุด 20 ค่าและราคาสูงสุด 5 ค่าของแต่ละ
วัฏจักร ทั้งนี้โดยที่สับรoutines LOOP จะเรียกใช้สับรoutines อื่นเข้ามาช่วยในการทำงานอยู่ตลอดเวลา
- ฉ. สับรoutines EXPAND สำหรับตรวจสอบการ overflow เนื่องจากเวลาและหาค่าราคา
ต่าง ๆ ในฟังก์ชันของเวลา โดยมีตัวประกอบการคาดคะเนราคาเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ใช้เป็น
ค่าคำนวณในขั้นตอนต่อไป
- ช. สับรoutines TEMPO ทำหน้าที่หาช่วงเวลาของแต่ละวัฏจักร จะมีการตรวจสอบการถึง
อายุของโรงไฟฟ้า และเปรียบเทียบหาค่าของเวลาเพื่อส่งผลไปยังสับรoutines EXPAND ทำการ
ตรวจสอบการ overflow
- ข. สับรoutines CHECK ทำการตรวจสอบค่าเบร็นธ์สูงสุด
- ฅ. สับรoutines OTT ทำหน้าที่เลือกค่าราคาต่ำที่สุด 20 ค่าและค่าราคาสูงสุด 5 ค่า
ในแต่ละวัฏจักร
- ฉ. สับรoutines WRIT และ STAMPA ใช้สำหรับการพิมพ์ผลการคำนวณของแต่ละวัฏจักร
และผลลัพธ์อื่น ๆ ที่ได้จากการคำนวณ

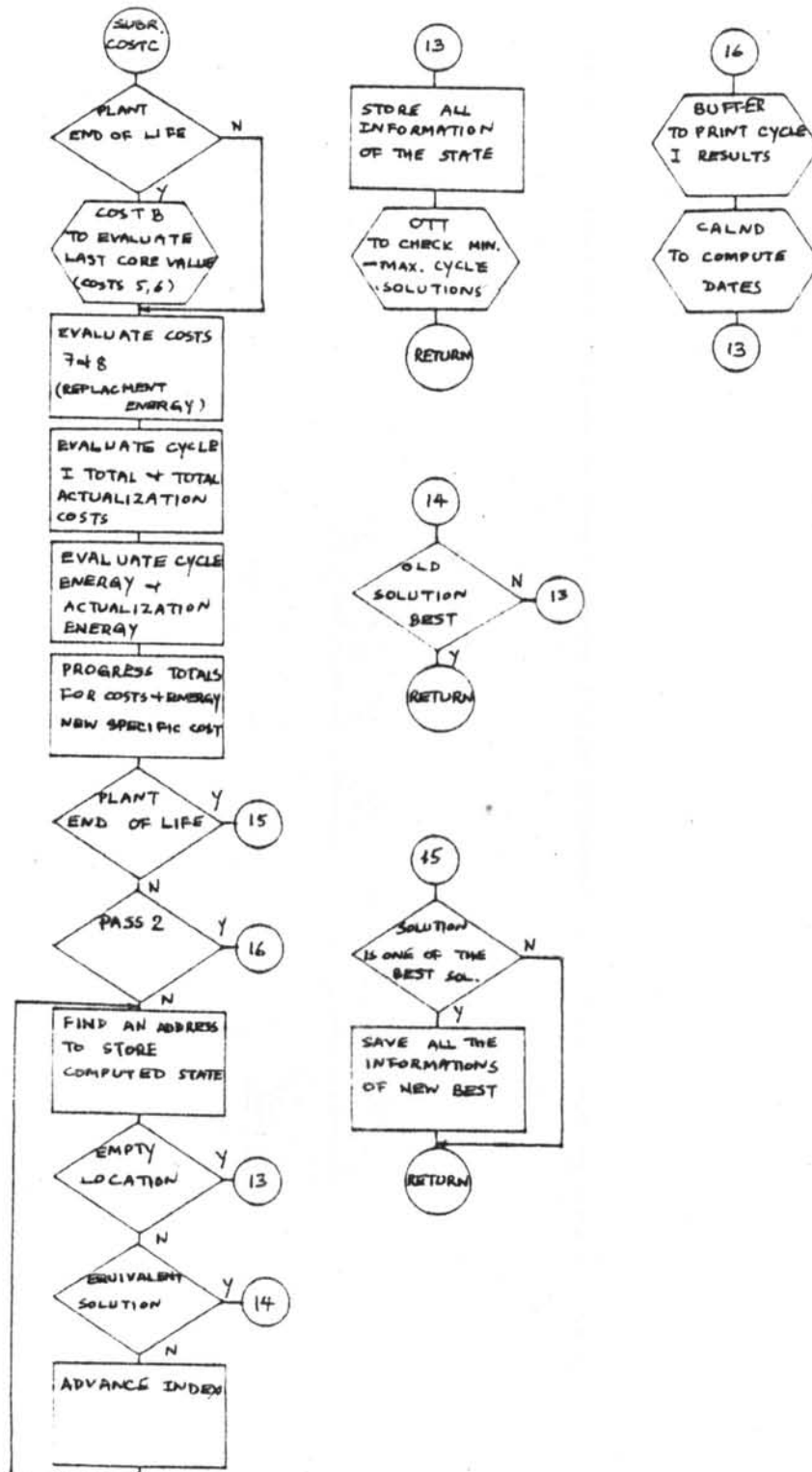

(13)
รูปที่ 3.4-1 แผนผังข้อแสดงขั้นตอนการคำนวณของโปรแกรมหลัก

(13)

รูปที่ 3.4-2 แผนผังข้อแสดงขั้นตอนการคำนวณของโปรแกรมย่อยสำคัญ

(13)
 3.4-2 (10)

๓. BLOCK DATA หน้าที่กำหนดค่าให้แก่ตัวแปรต่าง ๆ ที่ระดับ compiler เพื่อให้การเตรียม input ง่ายขึ้น เช่น correction table, escalation table ค่าคงที่ต่าง ๆ เพื่อที่จะใช้ในการคำนวณ

สำหรับขั้นตอนการคำนวณโดยสังเขป ดังแสดงแผนผังย่อ ในรูป 3.4-1 และ 3.4-2 ตัวโปรแกรมเบสท์-5 นี้มีจำนวนบิต 3,656 บิต และโปรแกรมแอสเซมเบลอร์ 3 โปรแกรมมีบิตจำนวน 56 บิต ดังนั้นโปรแกรมนี้ใช้บิตทั้งหมด 3,712 บิต

3.5 พารามิเตอร์ของโปรแกรมเบสท์-5 (IBM 370 version)

ค่าพารามิเตอร์ที่ใช้สำหรับเครื่อง IBM 370 มีค่าต่างจากค่าที่ใช้ในเครื่อง UNIVAC เนื่องจากจำนวนบิต (bits) ต่างกันคือ ของ IBM มี 32 บิต ส่วน UNIVAC มี 36 บิต ค่าต่าง ๆ ของพารามิเตอร์มีดังนี้

- M1 พงกัยันของขนาดหน่วยความจำ ถ้าเป็นไบต์จะมีค่าอยู่ในรูปของ 2 ยกกำลัง
= 2,048
- M2 จำนวนคอนโทรลเวคเตอร์ ควรจะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 7
= 7
- M3 จำนวนโชน ควรจะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 4
= 4
- M4 จำนวนรัฐสักร โดยข้อกำหนด $M4 \times M13$ ควรจะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 32×2
= 20
- M5 จำนวนค่า Sub multiple (เช่น จำนวนเชื้อเพลิง) ที่กำหนดลงไป ใน code ซึ่งค่านี้ขึ้นอยู่กับโรงไฟฟ้า ใช้เพื่อลดขนาดของ batch size
= 14
- M6 จำนวนรัฐสักรซึ่งห้ามการบันทึกลงในจานแม่เหล็ก ไม่ขึ้นกับระบบอัตโนมัติของโปรแกรม
= 20
- M7 จำนวนชนิดความเข้มข้น ควรจะน้อยกว่าหรือเทียบเท่า 15
= 15

- M8 พังก์ชันของจำนวนระดับรีแอนด์ตรีตี มีค่าเท่ากับจำนวน 0th (bit) ที่ใช้แสดงค่า
ควรจะเท่ากับ 8 (สำหรับเครื่อง IBM 370)
- = 8
- M9 พังก์ชันของ M7 ควรจะมีค่าเท่ากับ 4
- = 4
- M10 จำนวนระดับรีแอนด์ตรีตี ขึ้นอยู่กับค่ารีแอนด์ตรีตีและหน่วยความจำควรจะมีค่า
น้อยกว่า 256 และขณะที่จำนวนระดับรีแอนด์ตรีตีมี 128 ระดับค่า 85 เป็นค่าที่
จะเหมาะสม
- = 85
- M11 พังก์ชันของ M8 มีค่าเท่ากับ 2^{M8} เป็นจำนวนค่าที่มากที่สุดในรูปของ code
ที่แสดงถึงจำนวนเชื้อเพลิง
- = 256
- M12 พังก์ชันของ M9 มีค่าเท่ากับ 2^{M9}
- = 16
- M13 พังก์ชันของ M2 แสดงจำนวน 0th ที่ต้องการสำหรับระบุค่า M2 (ตรรกะของ
คอนโทรลเวคเตอร์)
- = 3
- M14 จำนวนคาบที่คำนวณหา ควรจะเท่ากับหรือมากกว่า $M4/2$
- = 15
- M15 จำนวนค่าผลลัพธ์ที่เหมาะสมที่สุด ควรจะน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10
- = 8
- M16 จำนวนวัฏจักรซึ่งจะข้ามค่าราคาที่สูงที่สุด ควรจะน้อยกว่าหรือเท่ากับ M14
แต่โดยมากจะให้ค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 7
- = 10

- M18 จำนวนเชื้อเพลิงอยู่ในรูป code ซึ่งใช้ในกรณี extra reactivity
 = 0 (ไม่มีการ sketch-out แท่งเชื้อเพลิง)
- M19 ระดับชั้นของ extra reactivity
 = 0
- M20 ตัวประกอบการเปลี่ยนเชื้อเพลิง (reloaded factor) ต้องไม่มากกว่า
 = 3
- M21 จำนวนเชื้อเพลิงลู่สุดท้ายที่อยู่ในแกนกลาง (ในสภาพ code)
 = 40
- M22 วัสดุกรรที่ทำการใช้ extra reactivity ด้วยเชื้อเพลิงจำนวนใน M18
 มักจะเท่ากับ M20
 = M20 = 3

พารามิเตอร์ M1, M2, M4, M7, M10, M14, M21 จะควบคุมขนาดของ area
 จะต้องระวังในการกำหนดค่าต่อพารามิเตอร์เหล่านี้ ซึ่งจะทำให้เกิดภาวะ memory overflow ได้

พารามิเตอร์ M8 และ M11 มีความสัมพันธ์กันดังนี้ $2^{M8} = M11$

พารามิเตอร์ M9 และ M12 มีความสัมพันธ์กันดังนี้ $2^{M9} = M12$

พารามิเตอร์ M3 และ M8 มีความสัมพันธ์กันด้วย $M3 \times M8 = 32$ และค่า M3 จะ
 ต้องไม่เกิน 4

พารามิเตอร์ M13 และ M2 มีความสัมพันธ์กันด้วย $2^{M13} = M2+1$

พารามิเตอร์ M6, M15, M16 จะทำให้เวลาในการคำนวณและจำนวนผลพิมพ์อยู่ใน
 ภาวะเหมาะสม

พารามิเตอร์ M18 และ M19 ทำหน้าที่กำหนด extra reactivity สำหรับระดับ
 การเบิร์นอัพเชื้อเพลิงต่อจาก M22 จะต้องระวังการมีผลกระทบต่อ IRRM1 และ IRRM2

พารามิเตอร์ M3, M5, M9, M11, M12, M13 จะถูกกำหนดเป็นส่วนย่อยภายใน
 words ของคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

- กลุ่ม area ใหญ่ จะเป็นฟังก์ชันของระดับรีแอกติวิตี
- กลุ่ม area เล็ก จะเป็นฟังก์ชันของชนิดเชื้อเพลิง
- paths จะเป็นฟังก์ชันของคอนโทรลเลอร์

3.6 ข้อมูล (Data)

3.6.1 ข้อมูลที่กำหนดไว้ใน Block Data แล้ว

YTHK (I,J) = เวลาที่เกิดการใช้จ่ายเมื่อสัมพันธ์กับปฏิภาณ N และองค์ประกอบ
ราคาปฏิภาณ J ซึ่งมี Dimension (3, 9) โดยที่

I = 1 สำหรับปฏิภาณที่ 1

I = 2 สำหรับปฏิภาณที่ 2 จนถึงปฏิภาณที่ N-1

I = 3 สำหรับปฏิภาณที่ N

YV_{jk} หรือ YDUM = ตารางเกี่ยวกับการคาดคะเนราคาโดยสัมพันธ์กับองค์ประกอบ
ราคาปฏิภาณ j และตลอดคาบเวลา k ในที่นี้ได้แก่

YVU1, YVU2, YVP(=VP_k), YVB(=VB_k)

YVR(=VR_k), YVF(=VF_k), YVG(=V_{rk}), YVW

Z_xo (x = a, b, c, d, e, f) = ค่าคงที่สำหรับหาค่ารีแอกติวิตี (สมการ 3.3-3 และ 3.3-4)

Z_xU (x = a, b, c, d, e, f, g, h, i) = ค่าคงที่สำหรับหาค่าความเข้มข้นของยูเรเนียม
ในแกนกลางโดยเป็นฟังก์ชันกับความเข้มข้นของ
เชื้อเพลิงและเปอร์เซ็นต์ (สมการ 3.3-10)

Z_xP (x = a, b, c, d, e, f, g, h, i) = ค่าคงที่สำหรับหาค่าจำนวนพลูโตเนียมที่เกิดขึ้น
โดยเป็นฟังก์ชันกับความเข้มข้นของเชื้อเพลิง
และเปอร์เซ็นต์ (สมการ 3.3-11)

ZVA, ZVB = ค่าคงที่สำหรับควบคุมรีแอกติวิตีสูงสุด

ZIRSTR, XWSTR, XASTR, XMNSTR = ค่าคงที่ที่ใช้ในการคำนวณการปิดเวลาการเดินทาง
เครื่อง

XDOLL	=	ค่าคงที่ที่ใช้สำหรับแปลงค่า mills ให้อยู่ในรูปเงินสิริอิตาลี
XSMIN	=	ระดับราคา mills/kWhr สำหรับการควบคุมค่าราคาต่ำที่สุด
XCBASE	=	ค่าคงที่ที่ใช้สำหรับแก้ไขค่าแฟคเตอร์การแปรเปลี่ยนในวัฏจักรที่ 1
X750, XFTA4, XFTA3, XF2B, XF9A, XF9B	=	ค่าคงที่สำหรับการคำนวณราคาองค์ประกอบวัฏจักรเชื้อเพลิง
MCLIM	=	ค่าขอบเขตสำหรับ disk flip/flop
FF(2)	=	เป็นตัวเลขที่กำหนดการ flip/flop
MHFA (3)	=	เป็นตัวเลขกำหนด data set reference number ในเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้กับการทดลองในจานแม่เหล็ก
TBAN (12)	=	จำนวนวันในเดือนต่าง ๆ

3.6.2 ข้อมูลที่ต้องป้อนเข้าไปและรูปแบบของข้อมูล (Input data และ FORMAT)

โปรแกรมนี้ป้อนข้อมูลโดยใช้บัตรคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้พารามิเตอร์ต่าง ๆ คงที่ตามที่โปรแกรมได้กำหนดไว้ จำนวนบัตรข้อมูลที่ส่งเข้าไปจะมีทั้งหมด 107 ใบ ความหมายของข้อมูลและรูปแบบข้อมูลดังแสดงในตารางที่ 3.6.1 และตารางที่ 3.6.2 จะแสดงขอบเขตข้อมูลของแต่ละข้อมูลใน Fortran Coding Form

ตารางที่ 3.6-1 ตารางแสดงข้อมูลที่ต้องป้อนเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์

บัตรใบที่	ชื่อบัตร	รูปแบบข้อมูล	ชื่อข้อมูล	ความหมายของข้อมูล
1 - 4	บัตรหัวเรื่อง (Heading Card)	(16A5)	FMT	เป็นบัตรที่ใช้เจาะข้อความใด ๆ ตามที่ต้องการ
5	บัตรวันที่เดือนปีที่เริ่มเดินเครื่อง (Date Card)	(6I5)	DAY	วัน
			MESE	เดือน
			ANNO	ปี
6	บัตรแสดงพารามิเตอร์ ตรรกะและการเลือก (Parameter - Index - Options Card)	(20I4)	NCAS	จำนวนการเลือกการคัดการ เชื้อเพลิงในแกนกลางแรก
			NARR	จำนวนชนิดความเข้มข้นของเชื้อเพลิง
			CICLI	จำนวนวัฏจักรที่มากที่สุด
			KR	ถ้า = 1 จะ restriction ต่อคอนโทรลเวคเตอร์
			DS	ถ้า = 1 จะแสดงผลพิมพ์โดยละเอียด
7	บัตรข้อมูลโรงงาน (Plant Data Card)	(I8, 9F8.4)	ANNI	จำนวนปีที่เดินเครื่อง
			W	กำลังไฟฟ้า
			YPHI	บูทิลไฮดรอกซีแพคเตอร์ในขณะที่เดินเครื่อง
			YETA	ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 3.6-1 (ต่อ)

บัตรใบที่	ชื่อบัตร	รูปแบบข้อมูล	ชื่อข้อมูล	ความหมายของข้อมูล
8	บัตรข้อมูลเกี่ยวกับราคา (Charge Card)	(10 F 8.4)	U UCB UCR UCP UG YLF YLC YET	ราคายูเรเนียม (U_3O_8), \$/lb ราคาการทำให้เข้มข้น, \$/SWU ราคาโรโพรเซลล์ซิง, \$/Kg มูลค่าพลูโตเนียม, \$/gr ราคาเชื้อเพลิงของพลังงานทดแทน, mills/kWhr อัตราการสูญเสียในการผลิตเชื้อเพลิง อัตราการสูญเสียในการคอนเวอร์ชัน ความเข้มข้นของดีพลีทีคยูเรเนียม
9	บัตรข้อมูลทางการเงิน (Financial Data Card)	(10 F 8.4)	YI YD1 YD2	Actualization rate อัตราค่าภาษีของมูลค่ายูเรเนียม อัตราค่าภาษีของการผลิตเชื้อเพลิง
10 - 11	บัตรแสดงความเข้มข้น (Enrichment Card)	(10 F 8.4)	XEI _K	ความเข้มข้นของชนิดเชื้อเพลิง K
12 - 13	บัตรเบิร์นอัพ (Burnup Card)	(10 I 8)	IRMAX _K	ค่าเบิร์นอัพสูงสุดที่ยอมรับได้สำหรับชนิดเชื้อเพลิง K

ตารางที่ 3.6-1 (ต่อ)

บัตรใบที่	ชื่อบัตร	รูปแบบข้อมูล	ชื่อข้อมูล	ความหมายของข้อมูล
14	บัตรระดับการเบิร์นอัพในวัฏจักร (Cycle Burnup Level Card)	(10 I 8)	IRRM 1 IRRM 2	ค่าเบิร์นอัพสูงสุดโดยเฉลี่ยในวัฏจักรที่ 1 ค่าเบิร์นอัพสูงสุดโดยเฉลี่ยหลังจากวัฏจักรที่ 1
15 - 16	บัตรน้ำหนักเชื้อเพลิง (Weight Card)	(10 I 8)	P_K	น้ำหนักของชนิดเชื้อเพลิง K, DAG (=Kg x 100)
17	บัตรคอนโทรลเวกเตอร์ (Control Vector Card)	(20 I 4)	V_J	จำนวนเชื้อเพลิงที่เปลี่ยน (reload) ควรจะมีค่าเป็นจำนวนเท่าของ M15
18	บัตรแสดงดัชนีความเข้มข้นสำหรับคอนโทรล เวกเตอร์ (Enrichment Index Card for Control Vector)	(20 I 4)	EC_J	เป็นค่าดัชนี K ที่กำหนดเวกเตอร์ J ซึ่งแสดงค่า ของความเข้มข้น
19 - 20	บัตรแสดงค่าเบิร์นอัพในตอนแรกเริ่ม (Stage Burnup Card, initial)	(10 I 5)	IC_I	เป็นค่าเบิร์นอัพเชื้อเพลิงที่เปลี่ยนเข้าไปใหม่ใน วัฏจักร I (ถ้ามีง โดยปกติมักจะให้ค่าเป็น 0
21 - 22	บัตรยืดเวลาการเดินเครื่อง (Stage Stretch-Out Cards)	(10 I 8)	STR_I	จำนวนที่ยืดออกไปในวัฏจักร I
23 - 24	บัตรค่าผลิตเชื้อเพลิง (Fabrication Charge Card)	(10 F 8.4)	XF_I	ค่าผลิตเชื้อเพลิงของวัฏจักร I, $\$/K_g$
25	บัตรระยะเวลาการหยุดเครื่องระหว่างวัฏจักร (Cycle Shutdown Card)	(20 I 4)	TF_I	ระยะเวลาการหยุดเดินเครื่องสำหรับวัฏจักร I, วัน

ตารางที่ 3.6-1 (ต่อ)

บัตรใบที่	ชื่อบัตร	รูปแบบข้อมูล	ชื่อข้อมูล	ความหมายของข้อมูล
26 - 32	บัตรข้อจำกัด (Restriction Card)	(20 I 4)	$RV_{I,J}$	ถ้า = 1 แสดงว่าเวกเตอร์ J จะไม่สามารถใช้ได้ ในวัฏจักร I ถ้า $KR = 0$ บัตรชุดนี้จะต้องนำออก จากชุดบัตรข้อมูล
33 - 107	บัตรการตั้งค่าการเชื่อมต่อครั้งแรกเริ่ม (Configuration Card)	(6 I 5)	NI_K IRI_K EI_K	จำนวนเชื่อมต่อเพลิงในโซน K จำนวนเบิร์นอัพตอนเริ่มต้นในโซน K (มักจะให้ = 0) ชนิดความเข้มข้นของเชื่อมต่อเพลิงในโซน K (หมายเหตุ บัตรข้อมูลชุดนี้จะมีบัตร 3 ใบต่อการ เลือกในการตั้งค่าการเชื่อมต่อเพลิง (NCAS) 1 ครั้ง)

DEPARTMENT OF NUCLEAR TECHNOLOGY

FORTRAN CODING FORM

NAME

DATE

PAGE OF

COMM		Statement No.	FORTRAN STATEMENT																																																																													SERIAL NUMBER
1	F	M																																																																														1
2	T																																																																															2
3																																																																																3
4																																																																																4
5																																																																																5
6																																																																																6
7																																																																																7
8																																																																																8
9																																																																																9
10																																																																																10
11																																																																																11
12																																																																																12
13																																																																																13
14																																																																																14
15																																																																																15
16																																																																																16
17																																																																																17
18																																																																																18
19																																																																																19
20																																																																																20
21																																																																																21
22																																																																																22
23																																																																																23
24																																																																																24
25																																																																																25

3.7 การคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการคำนวณโปรแกรมมีนั้นได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370/138 ระบบ DOS แห่งสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 370 ระบบ OS แห่งศูนย์ประมวลผลด้วยเครื่องจักรแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยโปรแกรมที่ส่งเข้าไปคำนวณอยู่ในสภาพปัดและเทปตามลำดับ โดย JECL ที่ใช้มี ดังนี้

3.7.1 JECL ที่ใช้กับเครื่อง IBM 370/138 ระบบ DOS

ตั้งแสดงใน Coding Form ตารางที่ 3.7-1

3.7.2 JECL ที่ใช้กับเครื่อง IBM 370/3031 ระบบ OS

ตั้งแสดงใน Coding Form ตารางที่ 3.7.2

(เนื่องจากใช้เครื่อง Terminal ในการควบคุมเครื่องจึงแสดงเฉพาะส่วนที่ตกลงในงานแม่เหล็ก)

3.8 ปัญหาอุปสรรค และการแก้ไข

1. ในการทำการศึกษาวเคราะห์เรื่องนี้ ต้องเสียเวลาไปไม่น้อยในการติดต่อขอความร่วมมือจากต่างประเทศในด้านเอกสารและคอมพิวเตอร์ โค้ด ทั้งนี้เพราะในประเทศไทยยังไม่มีเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูที่ใช้งานในเชิงพาณิชย์ จึงขาดแคลนผู้รู้ซึ่งถึงการปฏิบัติการทางด้านนี้ ซึ่งจะมีผลต่อการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ขึ้นใช้เอง และขณะเดียวกันยังไม่ปรากฏชัดว่ามีผู้ใดนำเข้ามาศึกษาอย่างจริงจัง

2. โปรแกรมเบลล์-5 เป็นโปรแกรมที่ชาวอิตาลีเขียนขึ้น ศกอธิบายในโปรแกรมลิสต์ ซึ่ง เป็นภาษาอิตาลี จึงมีอุปสรรคในการแปลความหมายคำอธิบายในลิสต์บ้าง

3. โปรแกรมเบลล์-5 เป็นโปรแกรมที่ใช้โดนามิคโปรแกรมมิ่งของเบลล์มานในการแก้ปัญหา ซึ่งโดนามิคโปรแกรมมิ่งเป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ลึกลับซับซ้อนมาก ผู้ที่จะเข้าใจลึกซึ้งจะต้องมีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ที่พอสมควร

4. ในโปรแกรมเบลล์-5 ได้กำหนด data set reference number ดังนี้
READ = 5, WRITE = 6 และ data set reference number ของงานแม่เหล็กหรือ

DEPARTMENT OF NUCLEAR TECHNOLOGY

FORTRAN CODING FORM

NAME

DATE

PAGE OF

C O M M	Statement No.	C O M M	FORTRAN STATEMENT																																																																													SERIAL NUMBER	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77		78
	1	3	7	JOB JNM=ABKBAC51,CLASSEN																																																																													
//	2	4	8	JOB ABKBAC																																																																													
//	3	5	9	OPTION LINK																																																																													
//	4	6	10	EXEC FORTRAN																																																																													
				} FORTRAN PROGRAM																																																																													
//	5	7	12	EXEC ASSEMBLY																																																																													
				ASSEMBLER PROGRAM FOR IAND, IOR, ICOMPL																																																																													
				} THREE TIMES FOR																																																																													
				1. IAND FUNCTION																																																																													
				2. IOR FUNCTION																																																																													
				3. ICOMPL FUNCTION																																																																													
//	6	8	14	EXEC LINKEDT																																																																													
//	7	9	15	ASSGN SYS004, DISK, VOL=CWWRK1, SHR																																																																													
//	8	10	16	DLBL ISYS04, O,SD																																																																													
//	9	11	17	EXTENT SYS004, CWWRK1, , 3600, 240																																																																													
//	10	12	18	ASSGN SYS005, DISK, VOL=CWWRK1, SHR																																																																													
//	11	13	19	DLBL ISYS05, O,SD																																																																													
//	12	14	20	EXTENT SYS005, CWWRK1, , 3840, 240																																																																													
//	13	15	21	ASSGN SYS006, DISK, VOL=CWWRK1, SHR																																																																													
//	14	16	22	DLBL ISYS06, O,SD																																																																													
//	15	17	23	EXTENT, SYS006, CWWRK1, , 4080, 240																																																																													
//	16	18	24	ASSGN SYS002, X'00C'																																																																													
//	17	19	25	ASSGN SYS003, X'00E'																																																																													
//	18	20	26	EXEC																																																																													

DEPARTMENT OF NUCLEAR TECHNOLOGY

FORTRAN CODING FORM

NAME

DATE

PAGE OF

C O M M	Statement No.	C O N T	FORTRAN STATEMENT																																																																													SERIAL NUMBER	
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
			๓๗๓๓ 3.7-1 (๗๐) ๓๗๓๓ 3.7-2 JECL ๓๗๓๓ ๓๗๓๓ IBM 370/3031 ๓๗๓๓ OS																																																																														
			๓๗๓๓ 3.7-1 (๗๐)																																																																														
			DATA																																																																														
			* * * EOF																																																																														
			๓๗๓๓ 3.7-2																																																																														
			// EXEC FTGCLG, ID=ID, BCD=EBCDIC																																																																														
			// GO. FT02F001 DD UNIT=SYSSQ, DISP=(NEW, DELETE), SPACE=(CYL, (10, 5)),																																																																														
			// DCB=(RECFM=VS, LRECL=7280, BLKSIZE=7284)																																																																														
			// GO. FT03F001 DD UNIT=SYSSQ, DISP=(NEW, DELETE), SPACE=(CYL, (10, 5)),																																																																														
			// DCB=(RECFM=VS, LRECL=7280, BLKSIZE=7284)																																																																														
			// GO. FT04F001 DD UNIT=SYSSQ, DISP=(NEW, DELETE), SPACE=(CYL, (10, 5)),																																																																														
			// DCB=(RECFM=VS, LRECL=7280, BLKSIZE=7284)																																																																														
			// GO. SYSIN DD DSN=86 DATA, DISP=(OLD, DELETE)																																																																														

ดรัม = 2, 3, 4 และควบคุมคำสั่งด้วยระบบ OS (Operating System) แต่เครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควบคุมคำสั่งด้วยระบบ "Disk Operating System" โดยใช้จานแม่เหล็กเป็นเครื่องทดหน่วยความจำ ได้กำหนด READ = 1, CARD PUNCH = 2, WRITE = 3 ดังนี้ data set reference number จึงไม่ตรงกัน ซึ่ง READ, WRITE ที่แก้ไขเพื่อให้ตรงกับในโปรแกรมนี้ สามารถกำหนดการแก้ไขขึ้นที่ JECL ดังแสดงใน Coding Form ตารางที่ 3.6-1 คือ

ASSGN SYSOO2, X'OOC' (READ)

ASSGN SYSOO2, X'OOE' (WRITE)

สำหรับ data set reference number ของจานแม่เหล็ก โปรแกรมได้กำหนดไว้ใน Block data ที่ตัวแปร "MFHA" (บัตรเลขที่ BES0263) จึงต้องแก้ไขโปรแกรม ให้ค่าตัวแปร MFHA = 7, 8, 9

สำหรับเครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์ประมวลผลด้วยเครื่องจักรแห่งประเทศไทย สำนักงานสถิติแห่งชาตินั้น ควบคุมคำสั่งด้วยระบบ OS อยู่แล้ว จึงใช้ JECL ของเดิมได้เลย ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงภายในโปรแกรม

5. โปรแกรมเบลล์-5 เป็นโปรแกรมที่ใช้ในต่างประเทศ ถึงแม้เขียนเป็นภาษาฟอร์แทรน IV แต่ก็มีบางส่วนใช้ภาษาฟอร์แทรน V ซึ่งมี Logic ที่ซับซ้อนขึ้น ดังที่ใช้ในการ Packing เป็นต้น ซึ่ง Logic ดังกล่าวสามารถแสดงได้ในรูปของบูลีนฟังก์ชัน (Boolean Function) ซึ่งปัจจุบันในประเทศไทยยังไม่ปรากฏว่ามีผู้รู้ภาษาฟอร์แทรน V และการเขียนโปรแกรมแสดงบูลีนฟังก์ชัน จากการติดต่อไปยังต่างประเทศได้รับความช่วยเหลือจาก Dr. Enrico Sartori IAEA OFFICER, NEADD, NEA DATA BANK แห่งประเทศฝรั่งเศส ได้กรุณาช่วยคัดส่งโปรแกรมบูลีนฟังก์ชัน IAND, IOR และ ICOMPL มาให้ในรูปภาษาฟอร์แทรน แต่เนื่องจากคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยไม่สามารถแปลคำสั่งฟังก์ชัน ICOMPL เป็นค่าที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นที่สงสัยตั้งแต่ต้นแล้วแต่ไม่สามารถยืนยันได้ จึงเกิดการคำนวณผิดพลาดขึ้น และการผิดพลาดนี้เป็นการ overflow ซึ่งไปพ้องกับการผิดพลาดในการกำหนดพารามิเตอร์ที่ไม่ถูกต้อง จึงทำให้เกิดการหลงทางฟ้าใหญ่ ต่อมาจึงได้

DEPARTMENT OF NUCLEAR TECHNOLOGY

FORTRAN CODING FORM

NAME

DATE

PAGE OF

C O M M	Statement No.	C O N T	FORTRAN STATEMENT																																																																													SERIAL NUMBER
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	
			ตารางที่ 3.8-1 โปรแกรมมัลติฟังก์ชันภาษาฟอร์แทรน																																																																													
			FUNCTION IAND(I, J)																																																																													1
			CALL AND(I, J, IAND)																																																																													2
			RETURN																																																																													3
			ENTRY IOR(I, J)																																																																													4
			CALL OR(I, J, IOR)																																																																													5
			RETURN																																																																													6
			ENTRY ICOMPL(I)																																																																													7
			CALL COMPL(I, ICOMPL)																																																																													8
			RETURN																																																																													9
			END																																																																													10
			SUBROUTINE AND(I, J, IAND)																																																																													11
			LOGICAL I, J, IAND, IOR, ICOMPL																																																																													12
			IAND=I .AND. J																																																																													13
			RETURN																																																																													14
			ENTRY OR(I, J, IOR)																																																																													15
			IOR=I .OR. J																																																																													16
			RETURN																																																																													17
			ENTRY COMPL(I, ICOMPL)																																																																													18
			ICOMPL=.NOT. I																																																																													19
			RETURN																																																																													20
			END																																																																													21

DEPARTMENT OF NUCLEAR TECHNOLOGY

FORTRAN CODING FORM

NAME

DATE

PAGE OF

COM. M.		Statement No.	COMMENT	FORTRAN STATEMENT		SERIAL NUMBER
ตารางที่ 3.8-2 โปรแกรมคูณฟังก์ชันภาษาแอลจีเบร						
1	2	3	4	5	6	7
		IAND		START 0	IAND(ARG1, ARG2)	AND, FIXED POINT RETURN
				USING *, 15		
				ENTRY AND		
				MVI WHICH+1, X'FO'	SET TO BRANCH AT WHICH	
				LA 15, AND-IAND(15)		
				USING AND, 15		
				B MERGE		
		AND	MVI WHICH+1, X'00'	AND(ARG1, ARG2)	AND, FLOAT. POINT RETURN	
		MERGE	ST 2, PASS	SAVE X2 IN PASS		
			LM 1, 2, 0(1)	X1=ADD. ARG1 X2=ADD. ARG2		
			L 0, 0(0, 1)	X0=FIRST ARG.		
			M 0, 0(0, 2)	AND SECOND ARG. AGAINST X0		
			L 2, PASS	RESTORE X2 FROM PASS		
		WHICH	B DONE			
			ST 0, PASS			
			LE 0, PASS			
		DONE	BR 14			
		PASS	DS F			
			END			
		IOR		START 0	IOR(ARG1, ARG2)	IN OR, FIXED POINT RETURN
				USING *, 15		
				ENTRY OR		
				MVI WHICH+1, X'FO'	SET TO BRANCH AT WHICH	
				LA 15, OR-IOR(15)		
1	2	3	4	5	6	7

วกกลับมาที่จุดส่งสัยเดิมคือ ฟังก์ชัน ICOMPL และได้ติดต่อไปทาง Dr. Sartori อีกทีหนึ่ง
ปรากฏว่าทาง Dr. Sartori ให้ความสงสัยที่จุดเดียวกัน และตั้งข้อสังเกตโปรแกรมที่ส่งมาให้
ขึ้นอยู่กับชนิดคอมไพเลอร์ซึ่งได้กรุณาจัดส่งโปรแกรมบูลีนฟังก์ชัน IAND, IOR, ICOMPL ภาษา
แอสเซมเบลอร์มาให้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งภาษาแอสเซมเบลอร์นี้เป็นภาษาที่ใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์
ได้ทันสมัยขึ้นกับคอมไพเลอร์ ซึ่งก็ปรากฏว่าหลังจากส่งเข้าไปคำนวณพร้อมกับโปรแกรมเบสท์-5 แล้ว
สามารถให้ค่าคำนวณที่ถูกต้อง

สำหรับโปรแกรม IAND, IOR และ ICOMPL ในภาษาฟอร์แทรนและภาษาแอสเซม
เบลอร์ ดังแสดงใน Coding Form ตารางที่ 3.8-1 และ 3.8-2 ตามลำดับ

สำหรับค่าเปรียบเทียบของ IAND, IOR และ ICOMPL ที่ได้จากการสันนิษฐาน โปรแกรม
ภาษาฟอร์แทรนและภาษาแอสเซมเบลอร์นั้น ดังแสดงในตารางที่ 3.8-3

ตารางที่ 3.8-3 การเปรียบเทียบค่าฟังก์ชัน IAND, IOR และ ICOMPL จากการ
สันนิษฐานโปรแกรมภาษาฟอร์แทรนและโปรแกรมภาษาแอสเซมเบลอร์

ฟังก์ชัน	ตัวเลขที่ใช้ในการ ทดลองเปรียบเทียบ เลขฐาน 10 (เลขฐาน 2)	ค่าที่ได้จากการ สันนิษฐานเลขฐาน 10 (เลขฐาน 2)	โปรแกรมภาษาฟอร์- แทรนเลขฐาน 10 (เลขฐาน 10)	โปรแกรมภาษา แอสเซมเบลอร์ เลขฐาน 10 (เลขฐาน 2)
IAND	3(11), 6(110)	2(10)	2(10)	2(10)
IOR	3(11), 6(110)	7(111)	7(111)	7(111)
ICOMPL	3(11)	-4(-100)	2(10)	-4(-100)

แสดงว่าการสันนิษฐานนี้เต็มถูกต้อง และโปรแกรมบูลีนฟังก์ชันภาษาฟอร์แทรนใช้ไม่ได้
กับคอมไพเลอร์ที่ได้อยู่

6. โปรแกรมเบสท์-5 ที่นำมาศึกษาจัดทำขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2517 ขอบเขตรูปแบบ ข้อมูลใช้ได้กับจำนวนตำแหน่งผลลัพธ์ที่ได้ในขณะนั้น แต่สำหรับการศึกษาวเคราะห์ในครั้งนี้ ได้ให้เครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูเริ่มต้นเครื่องผลิตไฟฟ้าในวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1990 (พ.ศ. 2533) ดังนั้นค่าขอบเขตรูปแบบข้อมูลจึงต้องขยายใหญ่ขึ้น สามารถบรรจุค่าผลลัพธ์ลงได้หมดเพื่อสอดคล้องกับราคาที่สูงมากขึ้นเนื่องจากค่าเงินเปลี่ยนตามกาลเวลา จึงได้แก้ไขบัตรเลขที่ BES 0687 จาก

T78, 9H \$, F 10.0/

เป็น T78, 7H \$, F 12.0/